

viatger en el llenguatge de la caça, un singular analògic *bosqu(i)aut*.

+*Buscarreta* alterat en *borrusqueta* (ajudant-hi la infl. de *borra*) 'brossa o busca en l'ull': «sàcale ixa *borrusqueta* del güello, que no fa més que plorá» (un nen) *benasq.* (Ferraz, *ARib.*, p. 33).

Buscallar [1299, *AlcM* 'aplegar llenya'; també Eiximenis: «lo Senyor beneit estant en Egipte, ja en edat de 6 o de 7 anys, anava sovint ab los altres fadrins a *buscallar* lenya a la riba del riu», *Vida de Jh. Chr.*, 10 *DBal.*; i altre doc. de 1470, Seu d'Urgell, *BABL* xi, 276]; d'ací, i no pas a la inversa:

Buscall «tros de branca gruixuda» [1695, Lacavallera; 14 usat en tot el domini lingüístic, amb diferències regionals, quant a la grandària de l'objecte, que segons el dicc. *AlcM* seria menys gros fora del català oriental]; més detalls en *BDLC* viii, 183-4. Mot usual pertot fins Cerdanya (Er, 1969). Tanmateix a l'Ebre em diuen que és la branca gruixuda (de l'olivera) per oposició a la *rama*, si bé en el Priorat defineixen 20 'tronc petit de llenya seca' (Bru, *l. c.*). De *buscallar* deriva també un femení *buscalla*, ja doc. en St. Vicent Ferrer («si ací havia un gran foch, o si tu vols encendre foch, prendràs una *buscalla* e pux altre e altra, e la flama creix» (*Sermos* i, 275.31), i a la Vall 25 d'Àneu «tronco de leña para quemar» (Pol, p. 12). *Buscallada* (Àneu, Pol, p. 12); *buscallam*. *Rebuscall* «llenya petita del bosc» defineix JBXuriguera (Pla de Lleida, c. 1960), i (fig. i familiarment) «infant que vol fer coses pròpies de grans».

De *BUSCAR*: *Buscador* (Ed. Fontserè; *AlcM*). Per a *buscaire* (que *AlcM* entén malament com a derivat de *buscar* i ho és de *busca*) veg. supra. *Busquinyar* [1898]: «sense que jo pogués avenir-me de que un home desconegut me volgués perdre en tanta manera; 35 per això, esperant sempre que abans de sortir se'n penediria, el *busquinyava* per tots estils, ajudant-lo a sortir-se de l'afront en què es posava --- a l'últim, a còpia de preguntes, el vaig embolicar prou per poder un dia fer valer davant del tribunal la meua innocència», Coromines, *Presons Imag.*, p. 55, *O. C.*, 865b19.

Rebuscar [Lab. no 1839, però sí en eds. posteriors; 1851 (com fa *AlcM*), *Escrig*, Lab. 1888, etc.; exclòs en *Bulbena*, *DOrt.*], que no crec just mirar com a castellanisme, tot i que no l'admeti el *DFa*. ni s'usi 45 a les Balears; +*rebuscat* (mot evidentment indispensable, encara que no el registri ni *AlcM*, i que no es pot mirar com a castellanisme, entre altres raons perquè *recercat* no és això sinó 'investigat'): observem especialment que *rebusca* ja figura en un text rigorosament pur com és Jaume Roig, 1460: «sarments plantà / no de *rebusca*, / de la labrusca / com Nohè, pres; / plantant-hi, més <'demés, ultra això'>, / per endolcir, / assaborir, / amargor tanta / de borda planta, / lim, fem e fanc / de terra y sanc / fets, 55 d'animals» (*Spill*, v. 13464); *rebuscall* (*Escrig*).

CR.: *Buscabrega*. *Buscabronquina*. *Buscacames* (a Barcelona *correcames*). *Buscagatoses*. *Buscalavida* (*DBal.*); *búscala*. *Busca-raons* [1803, *Belv.*] +*Buscafresses* 'buscador de baralles' [1900, *Mrn*. Vayreda, 60

La Punya. II]: «prou cridaven *arrètxez-le, ce brigand!*, però pitofos com tothom, no pogueren fer-se'n senyors i anaren de pernes enlaire. D'aquella feta la fama de *buscafresses* terrible de l'Ibo cresqué extraordinàriament»: bella substitució del cast. *busca-ruidos* [*DBal.*, i realment usat, més que no convindria].

1 És veu que en l'argot barceloní va quedar fins al fi S. xix 'els de la busca' en el sentit de 'malfactors'. Així ho usa Givanel en *Misc. Fabra*, p. 68. — 2 Coromines va usar un cop *brisca* amb aquest valor: «un rellotge de sol, amb la *brisca* clavada que els projecta l'ombra guiadora», *Jardins de Sant Pol*, p. 29.7. Recordo que ell o jo llavors estàvem de viatge allunyats i que havent-me'n fet corregir les proves, llegint-ho clar en el seu autògraf, li vaig deixar escrit que jo solament havia sentit *busca*, amb una gran marca damunt la galerada. No en va fer cas i sortí imprès així, tot i que va repassar bé tot el que jo li indicava. Repassant l'autògraf per a les *O. C.*, he comprovat que era lectura clara, i encara s'hi veu el meu interrogant amb llapis. ¿Ho deien realment així a St. Pol? Jo no ho havia sentit. De tota manera notem que això s'explicaria fàcilment com el resultat d'un encreuament local de quasi-sinònims: *busca* i *bri*. A Astúries diuen anàlogament *briscu* «el palo del garrote con que se golpea el trigo; *briscos* arbolillo tierno o arbusto» (Vigón): potser repetició del mateix fenomen (amb coincidència casual). — 3 En els documents de la nostra cancelleria no és inaudit *buscar*, però justament és característic el fet que només aparegui en els escrits en aragonès, sovint aragonès ben dialectal, en algun detall un poc catalanitzat: la mena de llenguatge que solia usar la nostra casa reial en certs negocis amb castellans i alguns marroquins en tracte constant amb Castella; d'un missatge de Jaume II al Soldà de Marroc: «guardantes que entr'el casal vuestro e nuestro fue siempre concordia e amor, e se *buscaron* bien los vuestros antecesores con los nuestros ---», a. 1294; *BABL* iii, 127. Mai en docs. catalans. — 4 Altres usos notables: *buscar* 'escorcollar', amb compl. directe del lloc on cerquem, en Berceo, *Mil.*, 873a; *G. de Alfarache*, *CIC*. i, 169.19. Emprat absolutament «hacer el *buscón*»: 'guanyar-se la vida per mitjans més o menys il·lícits' (Quevedo, *Buscón*, ed. Castro, 165, 175, 176). Per a *buscar* 'provocar, irritar', ja en el *P. del Cid*, i general a Amèrica i Espanya, veg. *BRAE* vii, 302. És de les accs. que més han restat en ús a Itàlia, fins després de la reacció purista contra la influència castellana del S. xvii: *buscarsi un pugno* (estar provocant que li clavin un cop de puny). — 5 Val a dir que ací en un passatge relatiu a aquell temps: «Don João Simon foi --- homem que nunca *buscou* mal a nenhum com el Rey D. Dinis, cujo privado era, antes lhes ganhava a muitos, d'el, muito bem». Fins a quin punt llavors estava això estès, ho mostra el fet de creure *Nascentes* que és l'única acc. en l'idioma antic: cosa molt exagerada en cast., i fins i tot en portuguès; trobem l'altra, si fa no fa, la